

Irodalmi és Társadalmi havi lap

Ajánlom

Az elképzelt város

Megjelenés éve: 2005 | Lapszám: 4 | Szerző: Kovács János Mátyás

Nem, még véletlenül sem rándultunk posztmodern görcsbe, nem gondoljuk, hogy minden a világon képzelet szülötte, elképzelt (*imagined*) és kitalált (*invented*), nem nyomozunk állandóan identitások és diskurzusok után, de ... de érdekel bennünket, ki mit képzel – jelen esetben kedvenc lakóhelyeink egyikéről. Ami lehetne a falu is, most éppen a város.

Az eszmék, miután kiötlötték őket, képesek “anyagi erővé” válni, amint arra egy régi ismerősünk figyelmeztetett vagy száz esztendeje. Az ő képzelete nem sokkal később akkora lendülettel sujtott le az orosz földre, sőt az egész világra, hogy hosszú évtizedekre lesz szükség, ha nem évszázadokra, míg semlegesíteni lehet majd építőnek mondott romboló hatásait. Van úgy, hogy az általa megénekelte “porosz úton” járva. Például a festői Novgorodban, ahol – Nicolai Petro tudósít róla körültekintően – egy Pruszak (porosz) nevezetű polgármester látta jónak mostanában, hogy a középkori várost nyugatra nyitott, önálló köztársaságként vezesse be a gyorsan tőkésíthető történelmi mítoszok piacán. Természetesen a mai Novgorod hasznára.

Hisz’ legkevesebb 1989 óta a kelet-európai városfejlődés ügye (ismét) a versengő politikai képzelet része lett. A várostervezők rajzasztalairól le-, és a féltitkos pártállami alkuk világából kikerülve, a városok identitása, jelképi világa, “lelke” is elengedhetetlen tartozéka már a politikai vállalkozásnak. Miként a múltja, úgy a jövője is. Török András manifesztuma e kettő

összekapcsolásának legjobb technikáit keresi, vidám hozzáértéssel, Budapest kulturális megjelenítését/eladását célozva. Hogy a “Vidék” se orroljon meg, hogy Brüsszel is rábólintson, és hogy ne vesszen kárba a “víz és a multikulti” drága pénzen elgondolt – köztünk szólva, nem túl eredeti – páros szimbóluma sem. Melyet a világ majd boldogan fogyaszt, s nem győz idejárni látogatóba.

Netán lakni is, ahogy azt lapunk munkáslevelezője, Nick Elsdorf teszi. Ő arról mesél, miért is herdálja el családja bécsi keresményét, hogy itteni lakásukat bővítse, kizárólag azért, hogy közben testközelből szerezzen tapasztalatokat a pesti nép pazar hitvilágáról. Ha antropológiai megfigyelései helyesek, a víz még hagyján, de a multikulturális tolerancia fogalmával ajánlatos csínján bánni, amikor Budapest-mítoszt fabrikálunk. E mítoszból egy dolog biztosan hiányozni fog: Budapest mint a szociális bérlakások boldog városa. Ha valamit nem hagyott ránk, sőt az egész béketáborra a fent említett anyagi erő, az a szociális elkötelezettség erénye. Pedig ez – ellentétben a toleranciával –, ha jól emlékszünk, ígérve volt. Hegedüs József annak járt alaposan utána, hová tűntek az ún. szociális bérlakások, s miért nem bukkannak ismét elő. Tudtuk, sohasem voltak oly nagyon szociálisak, de hogy ma már ne lehessen tanácskiutalást protekcióval-korrupcióval szerezni (félreértés ne essék, nem hajlandóság, hanem lakás hiányában), az már több mint különös, ha körbepillantunk Nyugat-Európában.

Roland Barthes írásával zárjuk válogatásunkat, aki – mint mondja – nemcsak a városokat, hanem a jeleket is szereti. A funkció és a jelentés közötti eltéréseken mereng. Fejtsük meg a város nyelvét – hirdeti. Magunkba nézek, szillogizmust látok: az MSZMP Párttörténeti Intézetének a Kádár-korszakban *ausgerechnet* az Alkotmány utca sarkán a Kúria épületének hátsó-oldalsó traktusa adott helyet; a 2000 szerkesztősege néhány éve a volt Párttörténeti Intézet egyik dolgozószobájában szerénykedik. Tehát?

Mindegy, olvassuk csak szorgalmasan a várost, de – ha kérhetnénk – legalább a róla szóló írásokat.

Kovács János Mátyás

Tetszik

Megosztás

Az ismerőseid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.

Kategória: Archívum | Rovat: - | Típus: -